

第 3 版前言

《新实用汉语课本》是新世纪之初，主要为海外成人汉语学习者编写的一套零起点的综合教材，是《实用汉语课本》系列的第二代产品。本版为修订后的第 3 版，主要供海外大学、孔子学院及高中用作汉语课教材，也可自学使用。

一部世界广泛使用的汉语教材

《新实用汉语课本》自 2002 年作为中国国家汉办重点规划教材陆续问世以来，得到世界各地汉语学习者和汉语教师们的欢迎与关爱。最初推出了英文、俄文、泰文、西班牙文 4 个文种注释本。2009 年在孔子学院总部/国家汉办的大力支持下，又陆续推出了英文、法文、德文、俄文、西班牙文、阿拉伯文、日文、韩文、泰文 9 个文种注释本的入门级分册；同时我们对原版（英文注释本）进行了局部修订，出版了第一册到第四册的第 2 版。现在，从南北美洲、东西欧洲到大洋洲，从亚洲到非洲，都有第 1 版和第 2 版的大量的使用者。一些国家还购买了该教材的版权。这些都表明《新实用汉语课本》正如它的上一代产品（上世纪八九十年代的《实用汉语课本》）一样，已成为世界上使用最广泛、最具有影响力的基础汉语教材之一。2010 年，《新实用汉语课本》荣获“优秀国际汉语教材奖”。

教学目标

《新实用汉语课本》的教学目标是通过汉语语言结构、语言功能与相关文化知识的学习和听说读写技能训练，逐步培养学习者综合运用汉语的能力。首先是培养学习者跨文化交际能力，并提高多元文化意识；同时在这一过程中让学习者掌握一些汉语的学习策略，增强学习汉语的兴趣。

全书共六册，第一册到第四册为初级（基础）阶段，围绕几个年轻的外国留学生在在中国的生活及他们与中国朋友和教师的友情与交往，展开一系列贴近学习者真实生活、有趣的故事。其中，第一、二册结合校园及日常生活，介绍与汉语表达和理解有关的习俗文化；第三、四册围绕青年学生感兴趣的话题进行文化对比和讨论。完成这四册的学习，学习者可掌握汉语的基本结构和表达功能，达到新 HSK 四至五级水平。第五、六册为中级阶段，内容反映了中国社会的众多方面，体现中国当代国情、文化和传统文化。语言结构除扩大和深化词语和语法教学外，把重点放在复句和语段层面，培养学习者理解和表达中高级阶段功能和话题的能力，特别是成段表达的交际能力。完成这一阶段的学习，学习者可达到新 HSK 五至六级水平。

编写和修订理念

近年来国际汉语教学已出现前所未有的大发展的新形势，世界第二语言教学理论和教学方法的研究也有很多新的进展。这些变化促成了《新实用汉语课本》第 3 版的问世。

本教材的编写和修订，以学习者“更容易学”、教师“更方便用”为宗旨，继承中国对外汉语教学半个多世纪以来的优秀传统，汲取国内外语言教学理论和教学实践的新成果，特别注重研

究汉语教学本身的规律，坚持贯彻能体现汉语教学特点的“结构—功能—文化相结合”的教学理念。我们认为，牢固地掌握语言结构，是培养语言运用能力的基础。这就需要既要让学习者通过大量操练和练习获得四种基本技能，又要让成人学习者懂得必要的语法知识和组词造句的规则。对像汉语这样与绝大多数学习者母语的谱系关系相去甚远的“真正外语”，尤其要强调语音、词汇、句型、语法和话语等语言结构的学习和掌握，而且要特别注意体现由简单到复杂、由易到难、循序渐进、不断重现的原则，才能使学习过程更为容易，更为顺利。语言教材还应该有助于学习者了解目的语国家的文化和社会，从而更好地运用目的语进行交际。这就是我们编写和修订《新实用汉语课本》所主张的主要理念。

新版（第3版）的新特点

修订后的第3版教材，更重视学习者主动的、创造性的学习，使学习者不断增强学习动力并获得成就感，每课增设了课前“热身”以及最后的“自我评估”环节。

新版强调用中学，加强课堂互动和合作学习，在坚持以语言结构教学为基础的同时，加强交际性、任务型的活动。

新版课文内容更体现时代感，更有趣味性，更适合学习者的需要；话题更加集中、明确；功能更加突出、实用；语言更加真实、自然；生词选取更注重常用词，加强补充词；语言点的安排更为科学合理，更突出难点、重点；练习更加注意处理好机械性、交际性、任务型练习的关系。内容采取板块式的安排，方便学习者根据需要进行选择。

修订后的《新实用汉语课本》，海外专修或选修中文的学习者可用作听说读写综合教学的汉语教材。全书每册有10课（第一册另设两课语音预备课，供学习者选用），每课约需4~5学时。一学期可学完一册。

新版《课本》体例

语音预备课

学习者从一开始就重视汉语的语音和声调的学习，这一点非常重要。新版编写了两课语音预备课，除系统地教语音外，还配合声韵母和声调的练习，学一些常用会话和课堂用语。（注意：预备课中不进行任何语法、句型教学，语言结构的教学将从第一课开始。）同时，开始学习汉字的基本知识。教师可根据学生的具体情况决定这两课的使用。

正课

1. 热身 每课的开始，提出三个启发性的问题。然后结合当课内容，设置一个富有趣味性、挑战性的活动。作为课前预习的一部分，有助于引起学习者的兴趣，将学习者引进本课。

2. 课文 为学习者提供他们所需要的话题和典型的情境，进行汉语基本结构和功能的学习和运用。课文中凸显功能，并多次重现本课要学的语言结构。第一、二册课文基本上采用对话体（每课两段），以利于基础阶段在听说读写全面要求的基础上加强听说的训练。课文中拼音与汉字的呈现方式，由利用、突出拼音到逐步摆脱对拼音的依赖。

生词 一方面对组成生词的语素（汉字）进行分析，便于学习者理解和记忆生词，进而掌握汉语构词的规律；同时强调通过词语搭配，掌握生词的用法。

注释 主要内容为：解释词语的用法；介绍必要的文化背景知识；补充已学过的语法点；

对课文中已出现但暂不讲解语法点的句子，通过译文让学习者弄懂意思。

3. 语言点

核心句 体现了本课所介绍的主要语言结构及主要功能，是本课必须要熟练掌握的句子。

语法 针对汉语的特点和难点，对本课出现的主要语言结构进行必要的说明。着重介绍句子组装的规律，不求语法知识的全面系统。每个语法点讲解后，即有理解性（机械性）的练习加以巩固。比较复杂的语法点或词汇用法，常分几课介绍，注意在当课不要一次超前讲完所有用法。课文中尽量重现前一课的主要语言点。每册有1~2次语法小结，帮助学习者对已学过的语法点进行梳理。

4. 练习与运用

补充词语 紧密配合课文内容，扩大相关词语，有利于学习者进行交际性、任务型课堂活动，并由学习者量力吸取。

语音练习 在学习语音预备课的基础上，针对汉语语音的特点和难点，坚持有重点地加以练习，巩固并提高语音学习的成果。

会话练习 根据本课的话题和主要功能，运用所学的语言结构，进行有意义的会话练习。

听后复述 根据本课的话题和主要功能，运用所学的语言结构，在变换情境的情况下，做听和说的练习。

阅读理解 用叙述体短文重现已学过的句型与词汇，着重培养语段理解与连贯表达的能力。

任务与活动 在操练和有意义练习的基础上，进一步进行交际性、任务型的活动，培养学习者综合运用汉语的能力。

写作练习 由于汉语自身的特点，学习者读写能力的提高一般说来难于听说能力，读和写中又以写的难度为最高。在学汉语的开始阶段就要重视写的技能的培养，从写汉字、生词、语段开始，读写结合，逐步由控制性写作提高到开放性写作。

5. 汉字 加强部件的教学，介绍汉字的结构规律和书写规律，帮助学习者认写汉字，逐步化解汉字难的问题。

6. 文化知识 开始多用学习者母语或媒介语介绍，便于学习者了解、学习与汉语有关的、必要的文化知识。随着学习者汉语水平的提高，文化知识将逐渐融合到课文中去。

7. 自我评估 自我小结本课的学习情况。

此外，为增加汉语学习的趣味性，启发学习者对汉语特点的思考，每课还在最后增设“趣味汉语”小板块。

配套资源

《综合练习册》 主要供学习者课下练习用。除了汉字练习外，还有语音、句型、词汇的练习，以及听说读写全面的技能训练。此外还设有一些交际性、任务型的练习。

《教师用书》 就每课的教学目的、教学步骤和方法等提出建议，并对教材内容进行说明。对语音、语法、词汇的有关知识做较详细的介绍，并尽可能提供教案和教辅资料，供教师参考。

《同步阅读》 加强语言输入，培养阅读技巧，使课内学到的语言结构得到重现和运用。

《测试题》 每课有一个小测试卷，期中和期末各有一个单元测试卷，最后还有一个大测试卷，方便教师准备课堂或学期测试及学习者自测。

《汉字练习册》 主要围绕《课本》每课课文中出现的汉字，进行汉字的认读、书写与识记

练习。

网络资源专区 提供教案、课件及教材的练习参考答案等，实现资源共享。

网络课程平台 辅助教师授课，同时提供智能化的班级和学生管理系统，实现学习者在线智能学习与互动。其网络沟通功能可实现全球的《新实用汉语课本》用户联络和在线交流。

鸣谢

《新实用汉语课本》第3版的修订工作，得到孔子学院总部/国家汉办一如既往的关心、指导与帮助。北京语言大学前副校长、北语社前董事长戚德祥博士，北语社董事长兼总编辑张健博士和北语社社长郝运博士，自始至终给予支持与帮助，为修订工作提供了可靠的保证。特向他们表示衷心的感谢。

考虑到《新实用汉语课本》国际通用的现状，在此次修订过程中我们向分布在各大洲、长期使用本教材并从事汉语教学研究的各国学者们提出了咨询，得到他们宝贵的意见和建议。他们还同意担任本教材新版的咨询小组成员，继续关注教材在各地的使用情况，并继续提出建议。特向他们表示我们的谢意。

本教材是在第1版的基础上修订而成的。第1版的作者为张凯、刘社会、陈曦、左珊丹、施家炜和刘珣，主编为刘珣。是他们的辛勤工作为《新实用汉语课本》打下了坚实的基础。由于种种原因，部分原作者未能继续参与第3版编写的工作，特向他们为第1版所做的努力致以衷心的感谢。

我们要特别感谢本教材第1版的加拿大主要协作方——不列颠哥伦比亚大学亚洲学系中国语文部的老师们，特别是陈山木主任和郑志宁先生，为本书第1版的完成做出了出色贡献。

《新实用汉语课本》第3版从内容到形式都是全新打造，我们希望它能以更专业、更国际化的新面貌呈现给世界汉语学习者，让学习者感受到选择它来学习汉语，更实用、更有效、更容易；也让我国对外汉语教学界的这套已有30余年历史的品牌教材，继续为汉语加快走向世界服务，为帮助各国朋友们学习汉语做贡献。

期待使用本教材的教师和学习者提出宝贵意见，以便我们今后继续对本教材做新的改进，使之不断与时俱进。

编者

Передмова

«Новий практичний курс китайської мови» – це третє видання вдосконаленого комплексу нових навчальних матеріалів базового рівня з коментарями українською мовою, укладених на початку нового століття. Комплекс являє собою друге покоління підручника «Практичний курс китайської мови». Матеріал призначений для вивчення китайської мови в університетах, Інститутах Конфуція, середніх школах або при самонавчанні.

Популярний навчальний матеріал, знаний у всьому світі

«Новий практичний курс китайської мови» в 2002 році був затверджений Ханьбань для поширення в усьому світі. Підручник користувався попитом серед студентів і викладачів. Перше видання було надруковано чотирма мовами: англійською, російською, тайською та іспанською. У 2009 році за підтримки штаб-квартири Інститутів Конфуція Ханьбань «Новий практичний курс китайської мови» був виданий дев'ятьма мовами: англійською, французькою, німецькою, російською, іспанською, арабською, японською, корейською та тайською. У цей час з'явилося друге, виправлене видання перших чотирьох томів англійською мовою. Зараз на американському континенті, в Європі, Австралії, Азії та Африці другим виданням користується велика кількість людей. Деякі країни купували авторські права на видання цього підручника. Це все свідчить про те, що «Новий практичний курс китайської мови», як і його попередник 80–90 рр. «Практичний курс китайської мови», став одним з найпоширеніших та найвпливовіших базових підручників китайської мови. У 2010 році «Новий практичний курс китайської мови» отримав нагороду «Найкращий підручник китайської мови для іноземців».

Мета курсу

Метою курсу «Новий практичний курс китайської мови» є досягнення студентами мовної компетенції в межах базового етапу опанування сучасної китайської мови. Досягти цих цілей укладачі підручника пропонують шляхом вивчення структури китайської мови, мовних, культурних і суспільних властивостей Китаю, тренуючи навички аудіювання, мовлення, читання, письма. У процесі тренування навичок міжкультурного обміну, поглиблення знань в сфері культури можна оволодіти методами опанування іноземної мови і підвищити інтерес до вивчення китайської мови.

Повний комплекс налічує 6 томів. Перші чотири томи відповідають початковому (базовому) рівню володіння китайською мовою. У підручниках розвиваються цікаві сюжетні лінії, які

розповідають про життя і дружбу іноземних студентів з китайськими друзями та викладачами. Зокрема, у першому і другому томах вивчення повсякденних виразів відбувається на фоні студентського життя, студенти знайомляться з основними культурними нормами, тісно пов'язаними з розмовною мовою; в третьому і четвертому томах студентам пропонується обміркувати та обговорити культурні відмінності між Китаєм і країнами західного світу. Опанувавши матеріали перших чотирьох томів, студент володітиме основними моделями побудови речень і знатиме, як використовувати їх у мовленнєвій практиці. Він також матиме знання, необхідні для складання міжнародного іспиту HSK 4–5 рівня. Будова навчальних матеріалів покликана розвинути комунікативні навички студентів. П'ятий і шостий томи розраховані на середній рівень володіння китайською мовою, їхній зміст відображає всі аспекти життя сучасного китайського суспільства, характерні національні особливості, традиції і культуру. Опанувавши матеріали цих томів, студент матиме знання, необхідні для складання міжнародного іспиту HSK 5–6 рівня.

Концепція вдосконалення навчального матеріалу

За останні роки в теорії викладання другої мови і дослідженні методики викладання відбулися прогресивні зміни. Ці зміни стали запорукою появи третього видання «Нового практичного курсу китайської мови».

Концепція навчального матеріалу полягає в тому, щоб полегшити навчання студенту і поліпшити роботу викладача. «Новий практичний курс китайської мови» спирається на більш ніж півстолітній досвід кращих традицій викладання китайської мови як іноземної, послуговується новими практичними надбаннями у викладанні іноземної мови, приділяє неабияку увагу особливостям викладання саме китайської мови; дострумується ідеї інтеграції у викладанні мовної структури та функціональності з культурою. Ми вважаємо, що для розуміння основ структури мови студент повинен опанувати чотири основні мовні навички і виконати велику кількість вправ і завдань. Запропонований підхід також допоможе зрозуміти граматику, правила словобудови і побудову речення. Опанування вимовою, конструкціями речень, граматиною, дискурсом – все це дуже важливі складові успіху в оволодінні китайською мовою – мовою, яка лінгвістично дуже сильно відрізняється від рідних мов більшості іноземних студентів. Полегшити навчальний процес можна, якщо дотримуватися двох принципів: від простого і легкого до складного і важкого, поступовий прогрес з постійним повторенням вивченого матеріалу. Крім цього, навчальні матеріали націлені на ознайомлення студентів з культурними і суспільними особливостями країни, що покращує знання тонкощів мови. Це все основні концепції, з якими ми працювали під час укладання «Нового практичного курсу китайської мови».

Особливості нового (третього) видання

У виправленому, третьому виданні підручника робиться акцент на активному, творчому навчанні, що підвищує мотивацію до навчання і сприяє досягненню кращих результатів. Кожен урок починається зі “Вступу і розминки” і закінчується “Самоперевіркою”.

Нове видання посилює інтерактивну складову навчального процесу (аудиторну взаємодію і співпрацю під час навчання) та орієнтується на засвоєння нового матеріалу під час активного його використання, пріоритет надається комунікативним вправам, спрямованим на вирішення певних завдань.

Зміст текстів нового видання більш наближений до сучасних реалій, а також відповідає потребам і інтересам студентів; теми чіткі і мають практичну функціональність; діалоги автентичні і природні; лексика підібрана найвживаніша з розширеним набором додаткових слів; мовні аспекти науково впорядковані і фокусуються на найбільш складних та важливих деталях; вправи впорядковані за принципом: автоматичність, комунікативність, задачність. Матеріал поділений на різні категорії, що полегшує пошук необхідної інформації.

«Новий практичний курс китайської мови» може бути використаний як комплексний матеріал на спеціалізованих факультетах китайської філології 1–3 курсів. Кожен том поділений на 10 уроків (у першому томі також містяться два фонетичні уроки). Кожен урок розрахований на 4–5 навчальних годин. За один семестр рекомендовано проходити один том.

Структура нового видання

Вступна фонетична частина

Вкрай важливо, аби студент при вивченні китайської мови від самого початку приділяв увагу вимові і тонам. У вступній фонетичній частині системно викладаються фонетичні засади китайської мови. Крім цього, у цій частині підручника містяться вправи на сполучення ініціалей і фіналей, вивчаються часто вживані діалоги і вирази, які стануть у нагоді під час спілкування на заняттях. У фонетичній частині не розглядається ані граматики, ані структура речень, але структурна будова мови вивчається вже у першому уроці. Водночас у вступній фонетичній частині починається вивчення підвалин китайської ієрогліфіки. Викладач може використовувати матеріал цієї частини згідно з конкретними потребами учнів.

Будова уроку

1. Розминка

На початку кожного уроку пропонується декілька питань, які тематично пов'язані з темою уроку. Їх обговорення має зацікавити і привернути увагу студентів до теми.

2. Текст

У цій частині представлені різноманітні текстові матеріали на певну тематику чи ситуацію.

У цьому томі в основному використовуються матеріали діалогової форми (кожен урок містить 2 тексти) для легкого опанування вимови. Вони закладають базу для опанування елементарних навичок аудіювання та говоріння. У початкових уроках текст подається транскрипцією пінїнь та ієрогліфами, але згодом пінїнь в текстах перестає використовуватися.

Нові слова

У цій частині розглядаються морфеми (ієрогліфи), які формують нові слова. Це допомагає розвинути у студентів здібності розуміння і запам'ятовування слів китайської мови. Одночасно вивчення нових слів відбувається при зіставленні і відпрацюванні різних виразів.

Коментарі

У цьому розділі переважно пояснюються нові слова і культурні особливості їхнього використання, а також розглядаються раніше вивчені граматичні правила. Для кращого розуміння складних граматичних структур у коментарях деякі речення подаються у повному перекладі українською мовою.

3. Мовний аспект

Ключові речення

У цьому розділі подаються речення для ретельного опрацювання, бо на їхню структуру і функціональність треба звернути особливу увагу.

Граматика

Граматичний матеріал подається з урахуванням труднощів, які з'являються у студентів у процесі вивчення мови. Після граматичних пояснень пропонуються вправи на закріплення матеріалу. Підручник не ставить за мету виклад усього граматичного матеріалу, проте знайомить з найважливішими граматичними структурами і правилами будови речень. У кожному томі є 1–2 граматичні підсумки, які допоможуть студентам запам'ятати ключові граматичні моменти.

4. Вправи на використання додаткової лексики

Додаткова лексика

У цьому розділі студентам пропонуються додаткові слова, які тісно перегукуються зі змістом тексту і сприятимуть кращому виконанню комунікативних завдань під час аудиторних занять.

Фонетичні вправи

Враховуючи особливості фонетики китайської мови і складності, з якими стикаються студенти, у цьому розділі особлива увага приділяється опрацюванню найскладніших звуків китайської мови. Студенти зможуть досягти найкращих базових навичок вимови, виконуючи різні типи вправ з вимови.

Діалогічні вправи

Ми сподіваємося, що студенти зможуть оволодіти ключовими реченнями, які віддзеркалюють фундаментальні структури мови, подані в навчальних текстах. А через відпрацювання виразів,

виконання типових вправ, складання діалогів студенти зможуть самостійно пройти процес від механічного повторення і запам'ятовування типових виразів до вільного використання мови.

Прослухайте і перекажіть

Вправи цього розділу дозволяють актуалізувати знання, набуті в цьому уроці, у новому форматі.

Розуміння прочитаного

У цьому розділі раніше вивчені слова та конструкції речень представлені у формі розповідного тексту. Вправи навчають студентів розуміти логіку китайського дискурсу та розвинути зв'язне мовлення.

Інтерактивні завдання

Завдання цього розділу дозволяють не лише відпрацювати мовний матеріал, але й зробити це у контексті, пов'язаному з життям.

Письмові вправи

Якщо порівнювати читання і написання в китайській мові, то письмо є найважчим аспектом китайської мови. Від самого початку вивчення мови треба приділяти особливу увагу навичкам письма і, починаючи від простих творів, розкривати свій творчий потенціал.

5. Китайські ієрогліфи

Цей розділ акцентує увагу на важливості вивчення китайських ієрогліфів. Для полегшення вивчення ієрогліфіки в підручнику наводиться інформація щодо структури і правил написання ієрогліфів. Це полегшує опанування ієрогліфів та дозволяє студентам легше впізнавати вивчені слова.

6. Культурна довідка

Інформація про культуру Китаю спочатку подається рідною мовою студентів, що дозволяє їм краще засвоїти матеріал, необхідний для більш ефективного оволодіння китайською мовою. У подальших уроках відомості про культуру Китаю подаватимуться китайською мовою і будуть інкорпоровані у навчальні тексти.

7. Самоперевірка

Контрольні запитання для перевірки знань вивченого матеріалу.

Крім цього, наприкінці кожного уроку міститься розділ «Захоплююча китайська мова». Він покликаний посилити зацікавленість студентів у вивченні китайської мови та замислитися над особливостями китайської мови.

Комплекс навчальних матеріалів

«Збірник вправ»

Збірник для самостійних вправ призначений для позааудиторних занять. Він містить вправи

з ієрогліфіки, фонетики, моделей речень і нових слів, а також вправи з говоріння, аудіювання, читання й письма. Кожен урок також має комунікативні завдання.

«Посібник для викладачів»

У посібнику для викладачів містяться рекомендації щодо мети та методів викладання, а також пояснюються, які навчальні матеріали необхідні до кожного уроку. У посібнику ширше розкриті теми з фонетики, нових слів і граматики. Також у ньому Ви знайдете плани уроків та додаткові матеріали.

«Посібник з читання»

Ці матеріали розраховані на покращення мовленнєвої компетенції і розвиток навичок читання. Тексти перегуковуються з матеріалами підручника.

«Тестові завдання»

До кожного уроку підготовлені міні-тести, а на середину і кінець семестру передбачені модульні роботи. Ці матеріали полегшують викладачеві підготовку до аудиторних чи семестрових підсумкових контрольних, а студентів допомагають перевірити свої знання.

«Збірник вправ з ієрогліфіки»

Матеріали цього посібника містять вправи, що мають на меті навчити розпізнавати та писати ієрогліфи, які з'являються в кожному уроці «Підручника».

Інтернет-ресурси

Забезпечується спільне використання ресурсів: навчальних програм, урочних і навчальних практичних матеріалів з тестовими завданнями.

Курс мультимедійного навчання

Це помічник викладача в проведенні занять, водночас мультимедійний комплекс, який збагачує і покращує практичну роботу групи. Всі користувачі «Нового практичного курсу китайської мови», які мають доступ до інтернету, можуть обмінюватися думками і спільно виконувати завдання.

Подяка

Третє видання «Нового практичного курсу китайської мови» було підготовлене завдяки підтримці штаб-квартири Інститутів Конфуція Ханьбань. Також висловлюємо щирю подяку за підтримку і допомогу в організації і підготовці даного проекту проректору Пекінського університету мови та культури професору Ці Десяню, головному редактору, голові правління видавництва Пекінського університету мови та культури професору Чжан Цзянь та редактору видавництва Пекінського університету мови та культури професору Хао Юню.

Беручи до уваги міжнародний статус проекту, висловлюємо щирю подяку науковцям, викладачам, дослідникам і студентам різних країн, які після тривалого використання

нашого навчального матеріалу надали суттєві зауваження і пропозиції і готові продовжувати консультативну співпрацю.

Щира подяка перекладачу українського видання, директору Інституту Конфуція Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професору кафедри китайської мови Олександрю Гончаренку, відповідальному редактору видавництва Пекінського університету мови та культури Фу Яньбай, художнім редакторам Чжан Цзін та Лі Цзя, художникам Лі Хуейлінь та Лю Пу за їх внесок у вдосконалення нашого проекту.

Ми хочемо подякувати за вагомий внесок при підготовці першого видання співробітникам відділення китайської філології факультету вивчення країн Азії університету Брітіш Коламбія в Канаді, зокрема декану Чень Шаньму та пану Чжену Чжиніну.

Це видання спирається на перше видання, укладачами якого виступили Чжан Кай, Лю Шехуей, Чень Сі, Цзо Шаньдань, Ши Цзявей та Лю Сюнь під керівництвом головного редактора Лю Сюнь. Завдяки їхній наполегливій праці був створений міцний фундамент і виданий базовий підручник «Новий практичний курс китайської мови». З різних об'єктивних причин частина початкового складу укладачів не змогла продовжити роботу над укладанням третього видання, але ми все одно вдячні їм за роботу над першим виданням.

Третє видання «Нового практичного курсу китайської мови» за змістом і формою є принципово новим виданням. Ми сподіваємося, що воно стане новим професійним, міжнародним навчальним матеріалом для студентів, які вивчають китайську мову в усьому світі, що воно буде практичним, ефективним і сприятиме легшому вивченню китайської мови. Ми маємо 30 років досвіду у викладанні китайської мови як іноземної і сподіваємося, що наші навчальні матеріали зроблять внесок у поширення китайської мови в усьому світі, будуть і надалі допомагати всім бажаючим вивчати китайську мову.

Колектив укладачів навчального матеріалу чекає на відгуки і пропозиції від викладачів і студентів для подальшого вдосконалення нашого підручника.

Колектив редакторів

1	你好	2	谢谢
●	第一部分 1	●	第一部分 21
	★语音知识		★语音知识
	1. 汉语语音基本介绍		1. 声母: j q x
	2. 声母: b p m f d t n l		2. 齐齿呼韵母: ia ie iao iou ian in iang ing
	3. 单韵母: a o e i u ü		撮口呼韵母: üe üan ün iong
	4. 声调: 四声		
	5. 轻声		
●	第二部分 5	●	第二部分 25
	★语音知识		★语音知识
	1. 声母: g k h		1. 声母: z c s
	2. 开口呼韵母: ai ei ao ou		2. 韵母: -i[ɿ]
	3. 鼻韵母: an en ang eng ong		
	4. 三声变调		
●	第三部分 9	●	第三部分 28
	★语音知识		★语音知识
	1. 声母: zh ch sh r		1. 韵母: er
	2. 韵母: -i[ɿ]		2. 儿化
	3. 合口呼韵母: ua uo uai uei uan uen uang ueng		3. “不”的变调
●	第四部分 12	●	第四部分 31
	★语音知识		★语音知识
	1. “一”的变调		1. 拼写规则(2)——省略规则
	2. 拼写规则(1)——隔音规则		2. 语音复习小结(2)
	3. 语音复习小结(1)		★汉字
	★汉字		1. 汉字的复合笔画(1)
	1. 汉字的起源		2. 汉字偏旁: 讠、女
	2. 汉字的基本笔画		★文化知识
	3. 汉字的笔顺与书写的基本规则		汉字和汉语拼音
	★文化知识		
	汉语和普通话		

1**Привіт****Перша частина** ..... 1**★ Докладніше про фонетику**

1. Базові знання з фонетики китайської мови
2. Ініціали: b, p, m, f, d, t, n, l
3. Односкладові фінали: a, o, e, i, u, ü
4. Тони
5. Нульовий (легкий) тон

Друга частина ..... 5**★ Докладніше про фонетику**

1. Ініціали: g, k, h
2. Дифтонги: ai, ei, ao, ou
3. Носові фінали: an, en, ang, eng, ong

Третя частина ..... 9**★ Докладніше про фонетику**

1. Ініціали: zh, ch, sh, r
2. Фіналь: -i [ɿ]
3. Фінали: ua, uo, uai, uei, uan, uen, uang, ueng
4. Уподібнення 3-го тону

Четверта частина ..... 12**★ Докладніше про фонетику**

1. Уподібнення “yī 一”
2. Правила транскрибування (1):
Правила розподілу складів
3. Повторення фонетики (1)

★ Китайські ієрогліфи

1. Витоки ієрогліфів
2. Основні риси ієрогліфів
3. Послідовність написання рисок китайських ієрогліфів

★ Культурна довідка

Китайська мова і путунхуа

2**Дякую****Перша частина** ..... 21**★ Докладніше про фонетику**

1. Ініціали: j, q, x
2. Фінали: ia, ie, iao, iou, ian, in, iang, ing, üe, üan, ün, iong

Друга частина ..... 25**★ Докладніше про фонетику**

1. Ініціали: z, c, s
2. Фіналь: -i [ɿ]

Третя частина ..... 28**★ Докладніше про фонетику**

1. Фіналь: er
2. Еризація
3. Уподібнення “bù 不”

Четверта частина ..... 31**★ Докладніше про фонетику**

1. Правила транскрибування (2):
Правила зкорочення звуків
2. Повторення фонетики (2)

★ Китайські ієрогліфи

1. Складні графічні елементи (I)
2. Ієрогліфічні ключі: 礻、女

★ Культурна довідка

Китайські ієрогліфи та фонетична транскрипція китайської мови

课号	标题	话题	功能
1	你最近怎么样	问候	<ol style="list-style-type: none"> 1. 日常打招呼 2. 问名字 3. 问候 4. 问候他人
2	你是哪国人	介绍	<ol style="list-style-type: none"> 1. 问好 2. 介绍他人 3. 问姓氏 4. 问国籍 5. 告别 6. 指认物品 7. 问喜好
3	你们家有几口人	家庭	<ol style="list-style-type: none"> 1. 问家庭 2. 问职业 3. 招待客人 4. 问年龄（1）
4	你明天几点有课	学习	<ol style="list-style-type: none"> 1. 谈学习（1） 2. 约会 3. 问时间（1） 4. 问专业
5	祝你生日快乐	生日	<ol style="list-style-type: none"> 1. 说日期 2. 表歉意 3. 表遗憾 4. 问年龄（2） 5. 祝贺生日
6	图书馆在食堂北边	方位	<ol style="list-style-type: none"> 1. 问路 2. 描述位置 3. 劝慰 4. 表达未听清 5. 问不懂的词

语言点	汉字	文化知识	页码
1. 用“吗”的是非问句 2. 形容词谓语句 3. 副词“也”的位置 4. 汉语的语序	1. 汉字知识 (1) 汉字的部件 (2) 汉字笔画的组合关系 (3) 汉字的复合笔画(2) 2. 汉字偏旁: 亻、讠、木、之	汉字和简体字	43
1. “是”字句(1) 2. 用疑问代词的问句(1): 什么、哪 3. 连词“和” 4. 副词“都”的位置	1. 汉字知识 汉字的结构(1): 左右结构 上下结构 包围结构 2. 汉字偏旁: 讠、口	中文字典与词典	63
1. “有”字句 2. 表领属关系的定语 3. 数量词做定语 4. 用疑问代词的问句(2): 谁、几 5. 还(1): 表示补充、追加	1. 汉字知识 汉字的结构(2): 常见的左右结构 2. 汉字偏旁: 艹、宀	中国人的亲属称谓	88
1. 11 ~ 100 的称数法 2. 钟点读法 3. 表时间的词语做状语 4. 正反疑问句 5. 动词谓语句 6. 用“呢”构成的省略问句	1. 汉字知识 汉字的结构(3): 常见的上下结构 2. 汉字偏旁: 讠、日	中国的教育体系	113
1. 年、月、日和星期的读法 2. 名词谓语句 3. 双宾语动词谓语句(1): 送、教 4. “就”(1): 表示强调 5. 疑问语调句 6. 语法小结(1): 主语、谓语、宾语、定语和状语	1. 汉字知识 汉字的结构(4): 常见的包围结构 2. 汉字偏旁: 宀、巾、月	中国人的属相	138
1. 方位词 2. 用“在”表方位的句子 3. 用“有”“是”表存在的句子 4. 介词结构(1): 跟/给+代词/名词 5. 用“……, 好吗?”“……, 对吗?”提问	1. 汉字知识 汉字的结构(5): 常见的复杂结构 2. 汉字偏旁: 艹、艹、艹、彳	中国的民居	162

课号	标题	话题	功能
7	苹果多少钱一斤	购物	<ol style="list-style-type: none"> 1. 称赞与回应 2. 问价 3. 遇到语言困难求助 4. 砍价 5. 付钱 6. 请求与允许 7. 挑选衣服 8. 结账
8	我全身都不舒服	看病	<ol style="list-style-type: none"> 1. 催促 2. 道歉 3. 询问身体状况 4. 表示必要 5. 表示可能 6. 挂号 7. 陈述病情 8. 看病
9	天气凉快了	季节与交通	<ol style="list-style-type: none"> 1. 谈论季节和天气 2. 谈打算 3. 提活动建议 4. 问时间 (2) 5. 讨论出行交通
10	祝你圣诞快乐	节日	<ol style="list-style-type: none"> 1. 谈已经发生的事情 2. 谈某人的变化 3. 谈论节日 4. 问年龄 (3) 5. 节日祝愿 6. 打电话 7. 转达问候 8. 谈学习 (2)
附录 1 语法术语缩略形式一览表			
附录 2 生词表 / 生詞表 (简繁对照)			
附录 3 汉字表			

语言点	汉字	文化知识	页码
1. 百、千的称数法 2. 能愿动词谓语句 (1): 想、可以 3. 双宾语动词谓语句 (2): 给、问、找 4. 用疑问代词的问句 (3): 怎么	1. 汉字知识: 部首查字法 2. 汉字偏旁: 扌、礻、车	中国现行的货币: 人民币	184
1. 主谓谓语句 2. 选择疑问句 3. 连动句 (1): 表示目的 4. 能愿动词谓语句 (2): 应该、要、能 5. 介词结构 (2): 在 + 代词 / 名词	1. 汉字知识: 音序查字法 2. 汉字偏旁: 疒、月、目、广	中医和中药	208
1. 助词“了”在句尾 (1): 表示情况的变化 2. 连动句 (2): 表示方式 3. 能愿动词谓语句 (3): 会、可能 4. 用疑问代词的问句 (4): 怎么样	1. 汉字知识: 汉字中的形声字 2. 汉字偏旁: 讠、讠、纟、心、宀	中国的气候	234
1. 助词“了”在句尾 (2): 肯定事情的发生或实现 2. 兼语句 3. 用“……, 是不是?”提问 4. 语法小结 (2): 四种汉语句子和常用的六种提问方法	汉字偏旁: 女、女、冫 (左)、冫 (右)	中国的传统节日	258
			289
			290
			310

Урок	Заголовок	Тема	Мовні функції
1	Як твої справи	Привітання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Звичайне вітання 2. Питаємо ім'я 3. Привітання 4. Питатися про життя іншої людини
2	Ти з якої країни	Знайомство	<ol style="list-style-type: none"> 1. Привітання 2. Представити іншу людину 3. Ввічливо запитати прізвище 4. Про громадянство 5. Попрощатися 6. Уточнення назви продукту 7. Розпитати про уподобання
3	Скільки людей у вашій сім'ї	Сім'я	<ol style="list-style-type: none"> 1. Питаємо про сім'ю 2. Питаємо про професію 3. Приймати гостей 4. Питання про вік (1)
4	О котрій годині в тебе завтра заняття	Вивчати	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розмова про навчання (1) 2. Призначення зустрічі 3. Говоримо про час (1) 4. Дізнаємося про спеціальність
5	Вітаю тебе з днем народження	День народження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Говоримо про дату 2. Вибачення 3. Шкодування 4. Питання про вік (2) 5. Вітати з днем народження
6	Бібліотека знаходиться на північ від їдальні	Напрямок	<ol style="list-style-type: none"> 1. Питаємо дорогу 2. Пояснення розташування 3. Заспокоюємо 4. Говоримо, що недочуваємо чи не розуміємо 5. Питаємо про незрозуміле слово

Мовний аспект	Китайські ієрогліфи	Культурна довідка	Номер сторінки
<ol style="list-style-type: none"> 1. Питальне речення з часткою “ma 吗” 2. Речення з прикметниковим присудком 3. Позиція прислівника “yě 也” в реченні 4. Порядок слів у китайському реченні 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Докладніше про китайські ієрогліфи <ol style="list-style-type: none"> (1) Складові ієрогліфа (2) Зв'язок ієрогліфічних компонентів (3) Складні графічні елементи (II) 2. Ієрогліфічні ключі: 亻、讠、木、辶 	Китайська ієрогліфіка та спрощені ієрогліфи	43
<ol style="list-style-type: none"> 1. Речення з дієсловом-зв'язкою “shì 是” (1) 2. Питальні речення з питальними займенниками (1): “shénme 什么”, “nǎ 哪” 3. Сполучник “hé 和” 4. Місце прислівника “dōu 都” в реченні 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Докладніше про китайські ієрогліфи <ol style="list-style-type: none"> Структура китайських ієрогліфів (I): ті, що мають ліву і праву частини ті, що мають верхню і нижню частини ті, що мають зовнішню і внутрішню частини 2. Ієрогліфічні ключі: 讠、口 	Словники китайської мови	63
<ol style="list-style-type: none"> 1. Речення з дієсловом-присудком “yǒu 有” 2. Означення, що виражає присвійний зв'язок 3. Числівники і рахівні слова в ролі означення 4. Питальні речення з питальними займенниками (2): “shéi 谁”, “jǐ 几” 5. Прислівник “hái 还” (1): значення додавання 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Докладніше про китайські ієрогліфи <ol style="list-style-type: none"> Структура китайських ієрогліфів (II): Ієрогліф, що складається з лівої і правої частини, може виглядати так 2. Ієрогліфічні ключі: 艹、宀 	Родинні стосунки в Китаї	88
<ol style="list-style-type: none"> 1. Числівники від 11 до 100 2. Час і години 3. Місце обставини часу в реченні 4. Стверджувально-заперечна форма запитання 5. Речення з дієслівним присудком 6. Неповне питальне речення “ne 呢” 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Докладніше про китайські ієрогліфи <ol style="list-style-type: none"> Структура китайських ієрогліфів (III): Ієрогліф складається з верхньої і нижньої частини 2. Ієрогліфічні ключі: 冫、日 	Система освіти в Китаї	113
<ol style="list-style-type: none"> 1. Рік, місяць, число і день тижня 2. Речення з іменним присудком 3. Речення з дієслівним присудком і подвійним додатком (1): “sòng 送”, “jiāo 教” 4. Прислівник “jiù 就” (1): акцентування на інформації 5. Інтонаційні питання 6. Граматичний підсумок (1): підмет, присудок, додаток, означення і обставина 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Докладніше про китайські ієрогліфи <ol style="list-style-type: none"> Структура китайських ієрогліфів (IV): Часто можна зустріти ієрогліф з оточуючою структурою 2. Ієрогліфічні ключі: 礻、巾、月 	Китайський гороскоп	138
<ol style="list-style-type: none"> 1. Слова з просторовим значенням 2. Використання “zài 在” для утворення речень з просторовим значенням 3. Речення наявності з “yǒu 有” та “shì 是” 4. Прийменникові конструкції (1): “gēn 跟” / “gěi 给” + займ. / ім. 5. Питальне речення з “……, hǎo ma 好吗?” або “……, duì ma 对吗?” 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Докладніше про китайські ієрогліфи <ol style="list-style-type: none"> Структура китайських ієрогліфів (V): Складні ієрогліфи, до складу яких входить більше двох частин 2. Ієрогліфічні ключі: 艹、艹、彳 	Китайські будинки	162

Урок	Заголовок	Тема	Мовні функції
7	Скільки коштує півкіло яблук	За покупками	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комплімент та відповідь на нього 2. Питаємо ціну 3. Мовні складнощі 4. Зменшуємо ціну 5. Оплата рахунку 6. Питаємо дозволу 7. Вибираємо одяг 8. Зведений рахунок
8	Я погано почуваюся	Візит до лікаря	<ol style="list-style-type: none"> 1. Квапити 2. Вибачатися 3. Питаємо про самопочття 4. Висловлювати пораду 5. Висловлювати можливі події 6. Запис до лікаря 7. Фізичний стан 8. Лікування хвороби
9	Погода стала прохолоднішою	Пори року і транспорт	<ol style="list-style-type: none"> 1. Говоримо про погоду і пори року 2. Говоримо про плани 3. Пропонуємо ідею заходу 4. Говоримо про час (2) 5. Обговорення засіб пересування
10	Вітаю тебе з Різдвом	Свято	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розмовляємо про минулі події 2. Говоримо про інших людей 3. Говоримо про свята 4. Питання про вік (3) 5. Святкові привітання 6. Телефонувати 7. Передавати вітання 8. Розмова про навчання (2)
Додаток 1 Таблиця скорочень граматичних термінів			
Додаток 2 Словник (зіставлення спрощених і традиційних ієрогліфів)			
Додаток 3 Покажчик ієрогліфів			

Мовний аспект	Китайські ієрогліфи	Культурна довідка	Номер сторінки
1. Кількісні числівники від 100 до 9999 2. Речення з модальними дієсловами (1): “xiǎng 想”, “kěyǐ 可以” 3. Речення з дієслівним присудком і подвійним додатком (2): “gěi 给”, “wèn 问”, “zhǎo 找” 4. Питальні речення з питальним займенником (3): “zěnmē 怎么”	1. Докладніше про китайські ієрогліфи Пошук ієрогліфів в словнику за ключами 2. Ієрогліфічні ключі: 扌、礻、钅	Китайська національна валюта: женьміньбі (人民币 RMB)	184
1. Речення з присудком, який виражений суб’єкт-предикативним словосполученням 2. Альтернативне питальне речення з “háishi 还是” 3. Речення з послідовними присудками (1): на позначення мети 4. Речення з модальними дієсловами (2): “yīnggāi 应该”, “yào 要”, “néng 能” 5. Прийменникові конструкції (2): “zài 在” + займ. / ім.	1. Докладніше про китайські ієрогліфи Пошук ієрогліфів у словнику за абеткою 2. Ієрогліфічні ключі: 疒、月、目、广	Традиційна китайська медицина	208
1. Модальна частка “le 了” в кінці речення (1): індикатор змінення ситуації 2. Речення з послідовними присудками (2): на позначення способу дії 3. Речення з модальними дієсловами (3): “huì 会”, “kěnéng 可能” 4. Питальні речення з питальними займенниками (4): “zěnmeyàng 怎么样”	1. Докладніше про китайські ієрогліфи Фонетична категорія ієрогліфів 2. Ієрогліфічні ключі: 讠、讠、纟、心、宀	Клімат Китаю	234
1. Модальна частка “le 了” в кінці речення (2): підтвердження завершення або виконання дії 2. Речення з присудком, який виражений каузативним дієсловом 3. Питальне речення з “……, shì bu shì 是不是” 4. Граматичний підсумок (2): чотири типи речень і шість способів постановки питань	Ієрогліфічні ключі: 女、女、冫 (лівий)、冫 (праворуч)	Китайські традиційні свята	258
			289
			290
			310

《Xīn Shíyòng Hànyǔ Kèběn》 huānyíng nǐ!

《新实用汉语课本》欢迎你！

«Новий практичний курс китайської мови» вітає Вас!

У наступних двох уроках ви познайомитеся з фонетичною системою китайської мови: 21 ініціаллю, 38 фіналями і 4 тонами. Ви вивчите піньїнь і зможете прочитати будь-який склад китайської мови (в китайській мові більше 1200 складів). У цих двох уроках ми познайомимо вас з основами фонетики китайської мови. У подальших уроках ми продовжимо тренувати вимову і тони, аби ви могли говорити так само правильно, як китайці.

Метою вивчення фонетики є спілкування. Ви вивчите 16 діалогів, зможете розуміти більше 30 виразів, що використовуються на заняттях.

Також у цих двох уроках ви вивчите 14 базових ієрогліфів, ознайомитеся з порядком і правилами їх написання. Ці ієрогліфи допоможуть вам вивчити складніші ієрогліфи, запам'ятати ще більше слів.

Бажаємо творчої наснаги!

Nǐ hǎo
你好
Привіт

Китайська мова є тональною і дуже мелодійною. Ви, безперечно, сподіваєтеся, що Ваша китайська вимова буде ідеальною. У цьому допоможуть перші два уроки. В них Ви здобудете загальне розуміння фонетичної системи китайської мови. Може здатися дивним той факт, що китайці продовжують використовувати найстародавнішу в світі писемність (ієрогліфи), якій понад 3000 років. Вступний урок навчить Вас порівняно легко розрізнати і писати 6 простих ієрогліфів. До того ж Ви вивчите декілька найбільш вживаних виразів. Приготувалися? Починаймо!

热身 Розминка

Прослухайте наступні слова та визначте, які три з них є словами китайської мови (її літературного стандарту путунхуа), зазначте номер. Прослуховуючи вдруге, спробуйте вимовити почуті китайські слова.

(1) _____ (2) _____ (3) _____

1-01-01

第一部分 Перша частина

一、课文 Текст

1-01-02

A: Nǐ hǎo!
你好!

B: Nǐ hǎo!
你好!

A: Привіт!
B: Привіт!

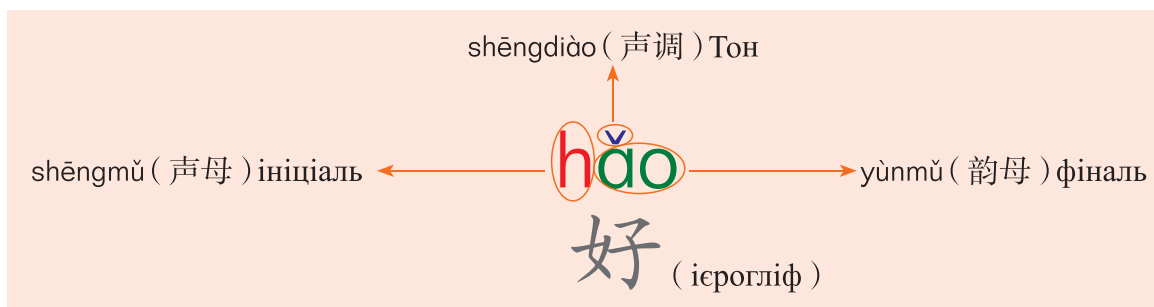
Практичні заняття

Привітайтеся китайською з однокласниками та викладачем.

二、语音 фонетика

1 语音知识 Докладніше про фонетику

1. Базові знання з фонетики китайської мови

Основною фонетичною одиницею сучасної китайської мови є склад. Він поєднує в собі три основні компоненти: ініціаль, фіналь та тон. Приголосна частина на початку складу має назву ініціаль. Інша частина складу – це фіналь. Вона може містити від однієї до трьох голосних або голосні в поєднанні з приголосними “n”, “ng” чи “r”. Знак тону ставиться над голосною фіналі. Наприклад, у складі “hǎo 好”, h – це ініціаль, ao – це фіналь, тон – третій. У складі може не бути ініціалі, наприклад “ai”, але фіналь є обов’язковою. У путунхуа 21 ініціаль, 38 фіналей, 4 тони.

Структура складу китайської мови наступна:

Склад =	ТОН	
	(ініціаль)	фіналь

2. Вимова

(1) Ініціалі: b, p, m, f

b, p, m – губно-губні (білабіальні) приголосні, f – губно-зубний (дентолабіальний) приголосний. Китайські звуки “b” та “p” подібні за місцем утворення і відрізняються наявністю придиху; “p” – придиховий приголосний, за місцем утворення подібний до українського “п”. Придих полягає в інтенсивнішому і тривалішому видиханні повітря. “m” відрізняється від українського “м” більшою напруженістю і тривалістю.

(2) Ініціалі: d, t, n, l

d, t, n, l – середні апікальні приголосні. За місцем утворення “d” та “t” такі ж, як українські “д” та “т”, але обидва вони глухі, різниця в тому, що “d” вимовляється без придиху, а “t” – з придихом.

(3) Односкладові фінали: a, o, e, i, u, ü

Коли односкладова фіналь “o” поєднується з ініціалами **b, p, m, f**, то між ініціаллю і фіналлю з’являється короткий звук “u”. Склади “**bo, po, mo, fo**” вимовляються як “**buo, puo, muo, fuo**”.

o – характеризується тим самим місцем утворення, що і голосний “e”. Їхня артикуляція різниться лише участю губів: “o” вимовляється з округленими губами, “e” – з дещо розтягненими.

e – суттєво відрізняється від українського “e”. При його вимові язик сильно відтягується назад, задня частина спинки язика піднята до м’якого піднебіння, кінчик язика відсунутий від передніх нижніх зубів та підгорнутий вниз.

i – цей китайський голосний вимовляється, як український “i” в словах “сніг”, “ліс”, “стіл”. Проте слід стежити, щоб попередній приголосний не пом’якшувався, особливо це стосується ініціалей “t” та “d”. Варто уникати вимови після них звука, схожого на український “и”. Якщо “i” утворює окремий склад, то пишеться “yi”.

u – при вимові китайського “u” язик займає більш передню позицію, ніж при вимові українського “у”. Коли “u” утворює окремий склад, на письмі це позначається двома літерами – wu.

ü – при вимові “ü” позиція язика така сама, як при артикуляції “u”, але губи округлені, як при “u”, однак вони не витягуються, а трохи притуляються до зубів. Коли “ü” утворює окремий склад, на письмі це позначається двома літерами – wu. При поєднанні фінали “ü” із літерами “j”, “q”, “x” крапки над “ü” не ставляться.

(4) Тони

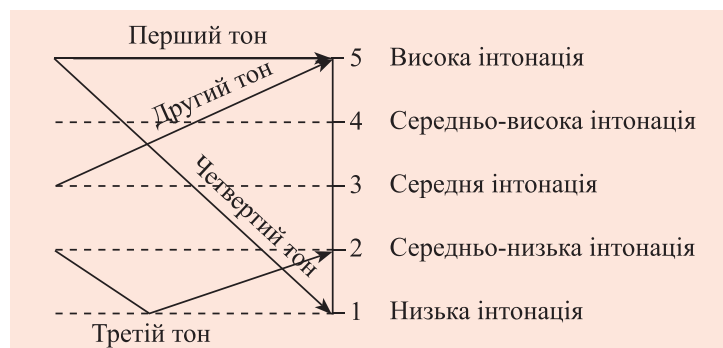
Китайська мова – тональна. Тон виконує змісторозрізнавальну функцію. В путунхуа існує чотири тони.

Перший тон “ˊ” створює враження незакінченого висловлювання. Він вимовляється на високому рівні природнього голосу і не виходить за його межі. При вимові першого тону треба стежити за тим, щоб його мелодія була до кінця рівною, а не знижувалася до кінця звучання.

Другий тон “ˊˊ” створює враження перепитування. Його основні ознаки: різкий рух голосу вгору та посилення інтенсивності на кінці звучання складу. Починати склад потрібно слабо, без будь-якого напруження голосу.

Третій тон “ˊˇ” створює враження здивованого питання. Його мелодія створюється зі спадного, рівного та висхідного відрізків. Найсуттєвішою є низька рівна частина, вона вимовляється з найбільшим напруженням.

Четвертий тон “ˊˋ” має інтонацію категоричного наказу. При його вимові відбувається миттєве падіння голосу до гранично низького рівня.

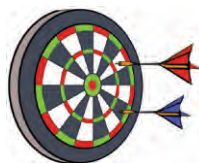
Наприклад:

bā (八)
вісім

bá (拔)
втягати

bǎ (靶)
мішень

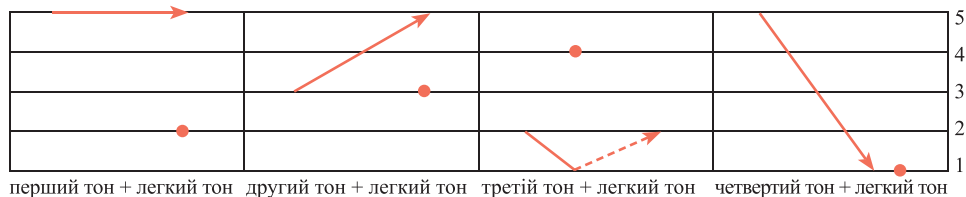
bà (爸)
батько

Якщо в складі лише один голосний, то знак тону ставиться над ним, наприклад, “lù 陆, hěn 很”. Якщо знак тону ставиться над голосним “i”, крапка над голосним “i” опускається: “nǐ 你, nín 您, píng 平”. Якщо склад містить два або більше голосних, то знак тону ставиться над тим, який вимовляється з найбільшим наголосом, наприклад, “hǎo 好”. Якщо рот при вимові двох голосних складу однаково відкритий, то знак тону ставиться над другим голосним, наприклад: “liú 留”, “duì 对”.

a o e i u ü

(5) Нульовий (легкий) тон

У сучасній офіційній китайській мові (путунхуа) є склади з нульовим (легким) тоном. Вони читаються тихіше і коротше. При транскрибуванні нульовий тон не має знаку тону.

Наприклад:

māma (妈妈)
мама

bóbo (伯伯)
дядько

nǐmen (你们)
ви (множина)

bàba (爸爸)
батько

2 语音练习 Фonetичні вправи

1-01-03

1. Прочитайте, слідкуючи за тонами.

ā	á	ǎ	à
bō	bó	bǒ	bò
lū	lú	lǔ	lù
yī	yí	yǐ	yì
wū	wú	wǔ	wù
yū	yú	yǔ	yù

2. Розрізнення звуків.

bà (бацько) — rà (бояться)

dà (великий) — tà (наступати)

fǎ (закон) — mǎ (кінь)

lì (сила) — lù (зелений)

bó (дядько) — pó (свекруха)

dǔ (парі) — tǔ (земля)

mò (чорнила) — mù (деревина)

nǚ (жінка) — nǚ (докласти зусиль)

3. Розрізнення тонів.

mǎ (кінь) — mā (мама)

yī (один) — yí (тітка)

dǔ (парі) — dú (читати)

mù (деревина) — mǔ (мати)

lì (сила) — lǐ (в)

yǔ (дощ) — yú (риба)

4. Легкий тон.

bàba

māma

dìdi

bóbo

pópo

Nǐ ne?

三、课堂用语 Лексика для класа

● Nǐ dú.

Читай.

1-01-04

第二部分 Друга частина

一、课文 Текст

(一)

1-01-05

A: Nǐmen hǎo!
你们好!

B: Nǐ hǎo!
你好!

A: Привіт!
B: Привіт!

(二) 1-01-06

A: Nǐ máng ma?
你 忙 吗?

B: Hěn máng.
很 忙。

A: Ти зайнятий?
B: Дуже зайнятий.

Практичні заняття

Дивлячись на малюнки, закінчіть діалог.

- (1) A: _____!   (2) A: _____!   (3) A: Bàba, _____? (máng)
B: _____!   B: _____!   B: _____ . (máng)

二、语音 Фонетика

1 语音知识 Докладніше про фонетику

1. Вимова

(1) Ініціалі: g, k, h

У путунхуа не існує звичного для нас протиставлення дзвінких та глухих приголосних. Вибухові приголосні утворюють пари, що відрізняються за іншою ознакою: наявність та відсутність придишу.

Китайський “g” – непридиховий, артикулюється задньою спинкою язика на м’якому піднебінні. Вимовляється так само, як перший звук в українському слові “кут”.